

Začiatkom júna (9. 6. – 11. 6. 2015) sa v krásnom prostredí mestečka Menaggio pri Comskom jazere (Taliansko) konala letná škola zameraná na modely publikovania formou Open Access. Organizátorom podujatia bolo združenie DARIAH-EU (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities <https://www.dariah.eu/>) a Villa Vigoni ako hositeľská organizácia, kde pôsobí German-Italian Centre for European Excellence <http://www.vil-lavigoni.it>.

Hlavným cieľom letnej školy bolo diskutovať o problematike Open Access z rôznych uhlov pohľadu s rôznymi odborníkmi v danej oblasti, od knihovníkov až po vydavateľov, s dôrazom na orientáciu v sociálnych a humanitných vedách. V podstate išlo o spojenie 3 základných pilierov diskusie:

- úlohu združenia DARIAH-EU v procese rozvoja Open Access politiky,
- hľadanie nových spôsobov Open Access publikovania, nových partnerov, obchodných modelov a podporných infraštruktúr,
- názory knihovníkov, vydavateľov, právnikov, lingvistov, editorov a archivárov na problematiku Open Access v oblasti tzv. digitálnych humanít.

Každý z účastníkov letnej školy, bez ohľadu na to či to bol profesor, vydavateľ, lingvista alebo študent, priniesol/predstavil svoj pohľad na Open Access formou dlhšej či kratšej prednášky, ktorej cieľom bolo vyvolať diskusiu medzi prítomnými, čo sa každému prednášajúcemu aj podarilo. Letná škola bola zložená z niekoľkých tematických okruhov:

1. Interakcia medzi verejným a súkromným sektorom
2. Hodnotenie, kvalita a nová paradigma vedeckosti digitálnych humanít
3. Vplyv dosahu digitálnych humanít a výmena znalostí
4. Open Sources zdroje
5. Dizajn čítania v digitálnej ére a digitálne publikovanie v sociálnych a humanitných vedách
6. Štandardy a infraštruktúra v sociálnych a humanitných vedách pre výskum a publikovanie
7. Výmena znalostí a hodnotenie používateľa
8. Ekonomické modely pre publikovanie v sociálnych a humanitných vedách

Foto 1 Villa Vigoni (Menaggio, Taliansko)

Vo Villa Vigoni sa zišli účastníci prevažne z Talianska, avšak niekoľko účastníkov bolo aj z Veľkej Británie, USA, Kanady, Litvy, Nemecka, a tiež dvaja Slováci, spolu so mnou doktorand z Technickej univerzity v Košiciach – Slavomír Bednár.

Cieľom mojej prezentácie bolo priblížiť problematiku Open Access z pohľadu Slovenska a aktivít, ktoré realizujeme v CVTI SR, ako aj zmapovať dostupné informácie o Open Access (čo to je a pod.), ktoré ponúka slovenský internet (Open Access informácie dostupné v slovenčine). Z internetového prieskumu vyplynulo, že na slovenskom internete máme len veľmi málo informácií o tom, čo je Open Access, a to v nasledovnej podobe:

- Portál pre knižničnú a informačnú teóriu a prax: Infolib – základné informácie o Open Access, odporúčané zdroje a videá;
- Webová stránka Akademickej knižnice Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici – základné informácie o Open Access;
- Cca 20 článkov o problematike Open Access v časopisoch – Knižnica, ITlib.

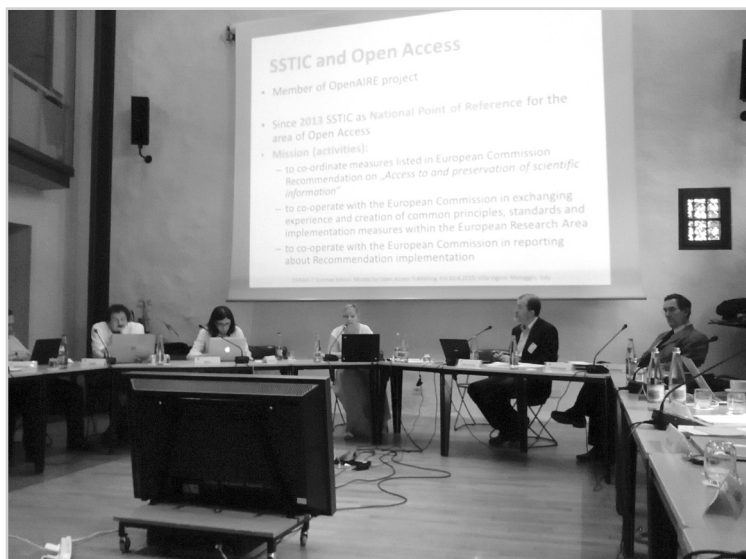

Foto 2 Prednáška Open Access Promotion in Slovakia: Marta Dušková

Výsledkom krátkeho prieskumu bolo zistenie, že propagácia Open Access na Slovensku, rovnako ako povedomie o Open Access je veľmi nízke. Iba jedna univerzita poskytuje na svojej webovej stránke informácie o tom, čo je Open Access. V slovenskej verzii Wikipédie nemáme dodnes žiadne informácie o Open Access, čo by sme v dohľadnej dobe mohli napraviť. Slovensko ako krajina, ani žiadna naša inštitúcia, sa doposiaľ nepripojila k iniciatíve Open Access Week <http://www.openaccessweek.org/>, ktorý sa koná každoročne v mnohých krajinách. Účastníkov letnej školy prezentácia o Open Access na Slovensku zaujala, taktiež podnietila širokú diskusiu o šírení myšlienky Open Access.

Prihlásiť sa na letnú školu chcelo trochu odvahy, avšak jej absolvovanie bolo pre mňa obrovským prínosom, pretože som spoznala nových ľudí, rozšírila som si obzory v oblasti Open Access a taktiež som si precvičila angličtinu. Letná škola bola určená najmä pre PhD. študentov a mladých vedeckých pracovníkov, ktorí sa zaujímajú o problematiku Open Access. Povinnými prílohami prihlášky bolo zaslanie životopisu, motivačného listu, odporúčania školiteľa a abstraktu prednášky.

Sprievodným programom letnej školy bola exkurzia priestorov Villa Vigoni s výkladom, ako aj prehliadka rozsiahlej parkovej záhrady Villa Vigoni.

Foto 3 Villa Vigoni: prehliadka historických priestorov

Foto 4 záhrada Villa Vigoni

Foto 5 výhľad z Villa Vigoni na Comské jazero

Mgr. Marta Dušková

marta.duskova@cvtisr.sk

(Centrum vedecko-technických informácií SR)